

ЛІТЕРАТУРА:

1. Баранова С.Л. Відсоткові розрахунки до задач про здоровий спосіб життя // Математика в рідній школі. 2017. №3. С.30-32.
2. Васильєва Д.В. Формування громадянської відповідальності учнів на уроках математики // Математика в рідній школі. 2017. №9. С.7-13.
3. Ткачук О.О. Ефективність використання задач на місцевому матеріалі під час навчання математики. Математика в рідній школі. 2016. №4. С.22-25.
4. Мельник Г.М. Розв'язування економічних задач на уроках математики // Математика в рідній школі. 2016. № 10. С.37-43.
5. Васильєва Д.В. екологічне виховання учнів під час розв'язування задач на уроках алгебри в основній школі // Вісник Черкаського національного університету. Серія: Педагогічні науки. – Черкаси: Вид-во ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2015. Вип. 20 С.60-67.

Самойленко О. М., Бацуровська І. В.*

ОСВІТА ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ: ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТ ТА СУЧАСНІ ПОТРЕБИ

Суспільство, що стоїть сьогодні перед системою освіти. Воно спрямовано на перехід освітньої системи на новий тип гуманістично-інноваційної освіти. Її конкурентоспроможність у європейському та світовому освітніх просторах, формування покоління молоді, що буде захищеним і мобільним на ринку праці, здатним робити особистий духовно-світоглядний вибір, матиме необхідні знання, навички та компетентності для інтеграції в суспільство на різних рівнях, буде здатним навчатися впродовж життя. Йдеться про створення та функціонування педагогічних систем, які спрямовані на здобуття освіти протягом життя.

За останні десятиліття кардинально змінилася система генерації й передачі знань, а їх обсяг багаторазово зріс. Сьогодні не можна за один раз, навіть за 5 або 6 років, підготувати людину до професійної діяльності на все життя. Нині щорічно оновлюється близько 5 % теоретичних і 20 % професійних знань. Одиниця виміру старіння знань фахівця, прийнята у США – період «напіврозпаду» компетентності, тобто зниження її на 50 % унаслідок появи нової інформації, показує, що за багатьма професіями цей період настає менш ніж через 5 років, тобто стосовно до нашої системи вищої освіти часто раніше, ніж закінчується навчання («Освіта протягом життя: світовий досвід і українська практика». Аналітична записка, 2018).

Вирішити проблему можна за допомогою освіти протягом життя. Базова освіта періодично має доповнюватися програмами додаткової освіти й організовуватися не як кінцева, завершена, а лише як основа, фундамент, що доповнюється іншими програмами. Це вимагає, що випускник закладу вищої

ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА У ВИМІРАХ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ: РЕАЛІ Й ПЕРСПЕКТИВИ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

освіти крім отриманих знань у вузькій професії повинен розвинути свої здатності до навчання протягом усього професійного життя, розвинути навички комунікації, адаптивності, самовдосконалення, організаційної й групової ефективності та низку інших якостей.

У сучасній літературі, характеризуючи освіти протягом життя, науковці вживають різні терміни: «освіта дорослих» (adult education); «продовжена освіта» (continuing education); «подальша освіта» (further education); «відновлювана освіта» (recurrent education) як освіта протягом всього життя шляхом чергування навчання з іншими видами діяльності, головним чином з роботою; «перманентна освіта» (permanent education); «освіта протягом життя» (lifelong education); «навчання протягом життя» (lifelong learning). У кожному з цих термінів зроблено акцент на певній стороні явища, але загальною є ідея довічної незавершеності освіти для дорослої людини.

У змісті безперервної освіти прийнято виділяти три ключові компоненти, пов'язані з навчанням дорослого населення: навчання грамотності в широкому сенсі, включаючи комп'ютерну, функціональну, соціальну та ін.; професійне навчання, що включає професійну підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації (job qualification); загальнокультурну додаткову освіту, не пов'язану із трудовою діяльністю (life qualification).

Люди, які не орієнтовані на постійний саморозвиток через навчання, з часом втрачають здатність ефективно діяти. Водночас, якщо особистість присвячує свій вільний час самоосвіті та саморозвитку, збільшенню освітнього капіталу, наполегливо долаючи всі перешкоди на своєму шляху, то вона обов'язково досягне життєвого успіху. Тому навчання впродовж життя є необхідною умовою самореалізації людини в процесі досягнення успіху. Це завдання є важливим не тільки для окремої людини, а й для динамічного розвитку суспільства, підтримки конкурентоспроможності економіки країни, якій потрібні компетентні і високоосвічені громадяни (Маркозова, 2016).

Освіта на всіх вікових етапах життя людини є необхідністю, вона визначає його якість, безпосередньо впливає на збереження і зміцнення здоров'я людини, її потомства, збільшення тривалості життя. Тепер уже переконливо встановлено взаємозв'язок між рівнем освіченості суспільства і політиків, культурної, економічної та військової потужності держави. Мотив необхідності вищої освіти як засобу забезпечення висококваліфікованими кадрами всіх галузей духовного й матеріального виробництва, що донині домінував у сучасній суспільній свідомості, поступово стає вторинним стосовно найголовнішого призначення духовного удосконалення людини.

Навчаючись протягом життя, потрібно удосконалювати набуті компетентності. Ключовими компетентностями є ті, які

необхідні всім людям для підвищення особистого потенціалу і розвитку, розширення можливостей працевлаштування, соціальної інтеграції та активного громадянства. Такі компетентності розвиваються в процесі навчання протягом усього життя, починаючи з раннього дитинства шляхом формального, неформального та інформального навчання (Нова парадигма освіти у глобальному світі).

В європейському освітньому просторі сформувалось розуміння, що високий рівень знань випускників шкіл та університетів не гарантує їм успішної професійної самореалізації. Саме тому документ «The Key Competences for Lifelong Learning – A European Framework» (The Key Competences for Lifelong Learning – A European Framework, 2007) регламентує ключові компетенції для навчання протягом усього життя:

- спілкування рідною мовою;
- спілкування на іноземних мовах;
- математична компетентність та базові компетенції в науці і технологіях;
- цифрові компетентності;
- вміння вчитися;
- соціальні та громадянські компетенції;
- навички ініціативи та підприємництва;
- культурна самосвідомість і самовираження.

Міжнародна комісія Ради Європи розглядає поняття компетентності як загальні, або ключові, вміння, базові вміння, фундаментальні шляхи навчання, ключові уявлення, опори, або опорні знання.

Компетентності, на думку експертів ПРЄ, передбачають спроможність особистості сприймати й відповідати на індивідуальні та соціальні потреби та комплекс ставлень, цінностей, знань і навичок. Таке визначення поняття компетентностей певним чином збігається з положеннями що висловлюють українські педагоги, однак представники європейських педагогічних кіл насамперед виходять з особистісних і соціальних потреб, задоволенню яких мають сприяти компетентності. Ключова компетентність сприяє досягненню успіхів у житті, розвитку якості суспільних інститутів та відповідає багатоманітним сферам життя (Компетентність як ключ до оновлення змісту освіти, 2007; Кашина, 2018).

Найважливішим завданням неперервної освіти та виховання визнається створення умов для всебічного гармонійного розвитку людини незалежно від віку, попередньо здобутої професії або спеціальності, місця проживання, але обов'язковим урахуванням її індивідуальних особливостей, мотивів, інтересів, ціннісних настанов; метою неперервної освіти є розвиток особистості в періоди як її фізичного і соціально-психологічного дозрівання, розквіту і стабілізації життєвих сил та здібностей, так і старіння організму, коли на

перший план висувається завдання компенсації функцій і можливостей, що втрачаються.

Сучасні потреби суспільства вимагають від фахівця систематичного оновлення знань та удосконалення набутих компетентностей. Навчання протягом життя має бути визначене як повноправне освітнє поле з відповідною увагою до контролю й перевірки якості та забезпеченням визнання різноманітних форм освіти. Підготовка персоналу для системи навчання протягом життя має бути здатною до викладання; управління; науково-аналітичного забезпечення; до використання новітніх технологій; планування навчальних програм; до технічної, адміністративної та організаційної підтримки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. «Освіта протягом життя: світовий досвід і українська практика». Аналітична записка. (2018). Отримано 06. 10. 2020 р. з <http://old2.niss.gov.ua/articles/252/>.
2. The Key Competences for Lifelong Learning – A European Framework. (2007). Отримано 06. 10. 2020 р. з <http://ininv.vntu.edu.ua/ukr-images/stories/stat/soft-skills/doc/23-05-17-news-youth-in-action-keycomp-en.pdf>.
3. Кашина, Г. С. (2018). Організація підвищення кваліфікації вчителів у системі післядипломної освіти України. *Освіта впродовж життя: соціальні запити, сучасні виклики та пріоритети в реалізації: матеріали конференції*, Київ С. 151-160.
4. Компетентність як ключ до оновлення змісту освіти. (2007). Отримано 02. 10. 2020 р. з <https://ru.osvita.ua/school/method/381/>.
5. Маркцова, О. (2016). Навчання впродовж життя - необхідна передумова досягнення життєвого успіху людини. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»* № 2 (29). С. 198-205.
6. Нова парадигма освіти у глобальному світі. (без дати). Отримано 09. 10. 2020 р. з <http://dise.multycourse.com.ua/ua/page/15/53>.

Санькова Ю. А., Кардава К. С. *

БІНАРНІ ЗАНЯТТЯ ЯК ОДИН ІЗ МЕТОДІВ РОЗВИТКУ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Сучасний етап розвитку суспільства пов'язаний зі зростанням кількості потоків інформації, змінами в технологіях, розширенням соціокультурних зв'язків, посиленням процесу євроінтеграції. Цей стан речей зумовлює зміст стратегічних завдань, які покликана вирішувати освіта, готуючи особистість до життя у суспільстві – активно застосовувати теоретичні знання для аналізу, узагальнення й оцінки особистісних і суспільних явищ, пошуку обґрунтованих рішень у процесі навчання та іншої діяльності, відстоюючи водночас свої переконання та власну життєву позицію.

Бінарне заняття є практичним відображенням інтегральної технології навчання і являє собою нестандартну форму

* Санькова Ю. А., Кардава К. С.